

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
Meddelad i Stockholm
2026-05-19

Målnummer
T 6041-23

PARTER

Kärande

Begagnade Bildelar i Linköping Aktiebolag, 556049-0079
Ensbovägen 5
582 54 Linköping

Ombud: Advokaten Kjell Olsson
Box 7018
103 86 Stockholm

Svarande

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag, 502060-1224
PL 64
FIN-22101 Mariehamn
Åland

Ombud: Advokaten Per Sjödin och biträdande juristen Karin Schöldström
Advokatfirman NORDIA KB
Box 856
101 37 Stockholm

SAKEN

Fordran

DOMSLUT

Tingsrätten stadfäster (fastställer) följande överenskommelse.

1. Den slutliga och samlade försäkringsersättningen som Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag ska betala till Begagnade Bildelar i Linköping Aktiebolag uppgår till 32 miljoner kr. Från det beloppet ska avräknas tidigare utbetalt belopp om 9 329 566 kr. Återstående belopp för Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag att betala är 22 670 434 kr.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

2. Betalning av beloppet i punkten 1 ska ske senast den 9 juni 2026. Betalning ska ske till konto PG 93630-2.

3. Vardera part ska stå för sina rättegångskostnader.

4. Genom denna överenskommelse är parternas samtliga mellanhavanden slutligt avgjorda.

YRKANDEN M.M.

Begagnade Bildelar i Linköping Aktiebolag har framställt yrkanden och grunder enligt bifogad sammanställning, bilaga 1.

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag har motsatt sig Begagnade Bildelar i Linköping Aktiebolags samtliga yrkanden.

Parterna har nu kommit överens på sätt som framgår av domslutet. De har begärt att överenskommelsen ska godkännas i dom.

DOMSKÄL

Det finns inget hinder mot att godkänna överenskommelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-02)

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten senast den 9 juni 2026. Ange i överklagandet att det ska till Svea hovrätt. I hovrätten krävs prövningstillstånd.

Niklas Berntorp

Lena Egelin

Matilda Vikberg

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

**UPPDATERAD
SAMMANSTÄLLNING**
2026-04-08

Aktbilaga 135
Målnummer
T 6041-23

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

INKOM: 2026-04-13
MÅLNR: T 6041-23
AKTBIL: 135

PARTER

Kärande

Begagnade Bildelar i Linköping Aktiebolag
Ombud: Advokaten Kjell Olsson

Svarande

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
Ombud: Advokaten Per Sjödin och biträdande juristen Christopher Spreigl

SAKEN

Fordran

BAKGRUND

Begagnade Bildelar bedriver bildemonteringsverksamhet i Norrköping och Linköping. Verksamheten i Norrköping drivs på en fastighet på Sörbyvägen 35 (Fastigheten) som ägs av Monica Adolfson och Roger Adolfson (Fastighetsägarna). Begagnade Bildelar har försäkrat sin verksamhet i Ålands och försäkringen löpte under hela år 2021. Enligt försäkringsbrevet omfattar försäkringen en lagerbyggnad, en lada, en monteringshall, en lagerbyggnad med kontor, ett boningshus, inventarier/varor, en bilvåg samt pengar och värdehandlingar.

Den 20 april 2021 inträffade en brand på Fastigheten. I branden skadades lagerbyggnaden, ladan, monteringshallen och lagerbyggnaden med kontor. Boningshuset skadades inte. Begagnade Bildelar gjorde en skadeanmälan till Ålands med anledning av branden, både per telefon den 21 april 2021 och via mejl den 23 april 2021.

Den 2 november 2022 fattade Ålands beslut om att försäkringsersättning inte skulle utgå för byggnaderna. Efter att Begagnade Bildelar begärt omprövning av beslutet har Ålands Skadeprövningsnämnd fattat beslut den 17 februari 2023 i enlighet med det tidigare beslutet. Efter att Begagnade Bildelar inkommit med vissa kompletterande underlag – som bolaget är av uppfattningen att Ålands hade tillgång till sedan tidigare – har Ålands skadekonsult meddelat den 11 maj 2023 att försäkringsersättning ska utgå med 6 013 025 kr avseende lagerbyggnaden, monteringshallen och lagerbyggnaden med kontor. Ålands har betalat ut ersättningen.

Parterna är överens om att domstolen i det aktuella målet, såvitt avser Begagnade Bildelars fastställelseyrkanden om rätt till försäkringsersättning och skadestånd, inte ska pröva frågorna om orsakssamband, adekvans, skadelidandes begränsning av skadan eller medvållande. Domstolen ska inte heller pröva frågan om skadans storlek och ingen av parterna ska presentera bevis hänförligt till att bedöma byggnadernas värde.

Av punkten 10.1.1 i försäkringsvillkoren framgår att återställandet av byggnad måste vara slutfört senast inom två år från skadedagen. Det är ostridigt mellan parterna denna tvåårsfrist utgör branschstandard i liknande företagsförsäkringar på marknaden.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Begagnade Bildelar

1. Tingsrätten ska fastställa att försäkringsfall föreligger beträffande den byggnad på Söderbyvägen 35 i Norrköping som ägdes av Monica och Roger Adolfson och som skadades vid brand den 20 april 2021, i följd varav försäkringsersättning ska betalas av Ålands.

2. Tingsrätten ska *i första hand* fastställa att Begagnade Bildelar utan hinder av tidsfristen i punkten 10.1.1 i försäkringsvillkoren har rätt till försäkringsersättning för återställande av samtliga skadade byggnader på fastigheten som sker inom två år efter lagakraftvunnen dom i aktuellt mål.

3. Tingsrätten ska *i andra hand* fastställa att Ålands är skadeståndsskyldigt mot Begagnade Bildelar för den skada motsvarande differensen mellan kostnaden för återställande och den utgivna ersättningen enligt det ojämkade avtalet, som Begagnade Bildelar lider genom att Ålands varit i dröjsmål med skaderegleringen i skadeärende nr 5200–141430.

4. Tingsrätten ska fastställa att Ålands genom dröjsmål med skaderegleringen i skadeärende nr 5200–141430 är skadeståndsskyldigt mot Begagnade Bildelar för den inkomstförlust som Begagnade Bildelar lider från den 20 april 2023 till och med två år efter lagakraftvunnen dom föreligger i aktuellt mål.

5. Tingsrätten ska fastställa att Ålands genom dröjsmål med skaderegleringen i skadeärende nr 5200–141430 är skadeståndsskyldigt mot Begagnade Bildelar för den fördyring i form av kostnader för upprättande av miljöutredning, lokaliseringsutredning med ritningar, bygglov och situationsplan, förteckning över råvaror och kemiska produkter, avfallsutredning, vattenutredning med ritningar över spill- och dagvatten samt redovisning över hur de allmänna hänsynsreglerna iakttas, vilka kostnader Begagnade Bildelar kommer att drabbas av vid förnyelse av sitt tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet utifrån Bilsikringsförordningens (2007:186) bestämmelser.

6. Tingsrätten ska förplikta Ålands att till Begagnade Bildelar betala 474 000 kr avseende varulager/inventarier jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 14 juli 2021 till dess betalning sker.

7. Tingsrätten ska förplikta Ålands att till Begagnade Bildelar betala 3 449 000 kr avseende avbrottsskada jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 10 november 2022 till dess betalning sker. Ålands ska även betala ränta enligt 6 § räntelagen på 4 949 000 kr från den 8 augusti 2022 till och med den 6 september 2022 och på 3 699 000 kr från och med den 7 september 2022 till och med den 9 november 2022. Från det slutliga räntebeloppet ska Ålands ha rätt att avräkna 2 000 kr.

8. Tingsrätten ska förplikta Ålands att till Begagnade Bildelar betala 53 396 kr avseende upplupen ränta från den 27 november 2021 till och med den 15 maj 2023 samt ränta enligt 6 § räntelagen på beloppet från och med den 16 maj 2023 till dess betalning sker.

Ålands

Käromålet bestrids. Inga belopp vitsordas som skäligen. Det vitsordas som skäligt att dröjsmålsränta enligt yrkandena 6 och 7 ska utgå från dagen för delgivning av stämningsansökan, den 1 juni 2023.

Rättegångskostnader

Parterna yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som senare kommer att anges.

GRUNDER

Begagnade Bildelar

Yrkande 1

Fastighetsägarna ägde ladan på Fastigheten som brann ner den 20 april 2021. Ladan var antecknad i försäkringsbrevet. Begagnade Bildelar har åtagit sig att

försäkra ladan för Fastighetsägarnas räkning genom ett avtal som ingicks mellan parterna den 1 maj 2010. Försäkringsfall föreligger för ladan och ersättning ska utgå från Ålands.

Yrkande 2

Ålands långsamma handläggning har stridit mot försäkringsvillkoret, mot lojalitetsplikten mot försäkringstagaren Begagnade Bildelar, mot FAL, samt mot god försäkringssed och lett till att tvåårsfristen för återställande som gäller enligt villkoret har passerats. Begagnade Bildelar har inte bidragit till att handläggningen dragit ut på tiden och har tillställt Ålands de uppgifter och underlag som efterfrågats. Villkoret ska därför jämkas.

Yrkande 3–5

Begagnade Bildelar har till följd av Ålands försumliga skadereglering lidit skador, i enlighet med vad som angetts i yrkande 3–5, vilka Ålands ska ersätta bolaget för.

Yrkande 3

Begagnade Bildelar meddelade Ålands omedelbart efter skadans inträffande att bolaget ville återuppföra de nedbrunna byggnaderna och överlämnade allt material som Ålands ansåg sig behöva för skaderegleringen. Ålands har agerat försumligt i skaderegleringen genom åberopandet av ett felaktigt och för Begagnade Bildelar oförmånligt villkor. Ålands har medvetet förhalat skaderegleringen. Om Ålands hade agerat korrekt hade försäkringsfall medgetts redan i maj/juni 2021 eller i vart fall tidigt under hösten 2021. Ålands bristfälliga handläggning att inte rättidigt medge försäkringsfall innebär att Ålands var i dröjsmål med skaderegleringen på ett skadestandsgrundande sätt.

Yrkande 4

Begagnade Bildelar har lidit inkomstförlust till följd av att återställandet av byggnaderna har fördröjts, vilket berott på Ålands långsamma handläggning.

Begagnade Bildelar har enligt försäkringsavtalet rätt till avbrottsersättning för förlorat täckningsbidrag under 12 månader från skadedagen. Om normal skadereglering förekommit hade Ålands i maj/juni 2021 medgett försäkringsfall och byggnaderna hade kunnat återställas. Begagnade Bildelar hade då kunnat bedriva verksamheten inom två år från skadedagen. Begagnade Bildelars förlust av täckningsbidrag, som inte kunde ersättas villkorsenligt, hade vidare inskränkts till ett år. Fördröjningen av återställandet av byggnaderna beror uteslutande på Ålands långsamma handläggning, varför Ålands ska ersätta bolaget för skadan.

Yrkande 5

Ålands långsamma handläggning har lett till att Begagnade Bildelar saknat möjlighet att driva sin verksamhet på skadeplatsen och därmed har bolagets tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet enligt Bilskrotsförordningen upphävts. Begagnade Bildelar behöver ansöka om ett nytt tillstånd, vilket kommer att medföra merkostnader jämfört med om verksamheten varit i gång – då enbart den årliga avgiften om 12 684 kr behövt erläggas.

Yrkande 6

504 bildelar, som fanns på lagret i Linköping när försäkringsbrevet utfärdades, flyttades till anläggningen i Norrköping före skadetillfället och förstördes i samband med branden. Parterna har ingått en överenskommelse den 31 maj 2021, genom Märten Adolfson och Magnus Leste, om att det totala försäkringsbeloppet om 4 500 000 kr ska fördelas proportionerligt mellan försäkringsställena; 37,2 procent för Norrköping och 62,8 procent för Linköping. Ersättning ska därmed utgå med 1 674 000 kr för varulager/inventarier i Norrköping. Ersättning ska även utgå för en bilvåg med 100 000 kr. Ålands har betalat ut 1 300 000 kr och 474 000 kr återstår.

Ålands tillställdes underlag för kravet i form av lagervärdering den 14 juni 2021, varför ränta ska utgå enligt yrkandet.

Yrkande 7

Branden medförde bortfall av täckningsbidrag vilket omfattas av försäkringen. Avbrottsskadan uppgår till 4 949 000 kr i enlighet med ingiven utredning. Ålands har betalat ut 1 500 000 kr och det återstår därmed 3 449 000 kr.

Ålands tillställdes ett skriftligt krav den 8 juli 2022 baserat på Ålands blankett för beräkning av försäkringsmässigt täckningsbidrag varför ränta ska utgå i enlighet med yrkandet.

Yrkande 8

Ålands tillställdes den 27 oktober 2021 allt underlag för det krav som Ålands betalade den 15 maj 2023. Inget nytt underlag tillkom under tiden. Enligt försäkringsvillkoret i punkt 11.9 i försäkringsavtalet ska ersättning utgå senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav. Sedan Ålands betalat försäkringsersättningen avseende röjnings- och räddningskostnader kvarstår ränteyrkandet. Räntan uppgår till 53 396 kr och avser tiden från den 27 november 2021 till och med den 15 maj 2023 då betalning skedde. Rätt till ränta på beloppet från och med den 16 maj 2023 till dess betalning sker följer av 6 § räntelagen.

Ålands*Yrkande 1*

Det är inte styrkt att bolaget hade åtagit sig att försäkra ladan för Fastighetsägarnas räkning vid tidpunkten för branden. Försäkringsfall föreligger inte för ladan och ersättning ska inte utgå.

Yrkande 2

Det saknas förutsättningar för att jämka försäkringsvillkoret. Ålands handläggning har inte varit långsam och har inte stridit mot god försäkringssed.

Handläggningstiden har berott på Begagnade Bildelars agerande. Bolaget har inledningsvis lämnat felaktiga uppgifter om ägarförhållandena avseende byggnaderna och därefter inte kunnat redogöra för ägarbilden. Begagnade Bildelar har även lämnat in stora mängder ostrukturerat material till Ålands. Därutöver har skaderegleringen avsett en rad andra poster.

Villkoret är därutöver vanligt förekommande i försäkringsbranschen. Avtalet är ingånget mellan två kommersiella parter. Begagnade Bildelar företrädde av en försäkringsmäklare när bolaget ingick avtalet och har därför kunnat ta tillvara sina intressen under avtalsförhandlingarna. Begagnade Bildelar har även känt till Ålands inställning under lång tid och har haft full möjlighet att bevaka sina intressen inom den tid som följer av parternas avtal.

Yrkande 3–5

Det bestrids att Begagnade Bildelar lidit någon skada. Det bestrids vidare att handläggningstiden från Ålands sida skulle ge rätt till skadestånd. Ålands har inte agerat vårdslöst genom dess hantering av försäkringsärendet. Försäkringsavtalet begränsar möjligheten att få skadestånd för de påstådda skadorna.

Yrkande 6

Begagnade Bildelar har inte visat att inventarier från verksamheten i Linköping fanns i Norrköping vid tiden för branden. Det bestrids att Ålands ingått en överenskommelse med Begagnade Bildelar i enlighet med bolagets påstående. Begagnade Bildelar har erhållit den maximala försäkringsersättningen för försäkringsstället Norrköping för varulager/inventarier och har inte rätt till ytterligare ersättning.

Det bestrids att Begagnade Bildelar lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa Ålands betalningsskyldighet den 14 juni 2021. Någon

rätt till ränta från den 14 juli 2021 föreligger alltså inte (jfr 7 kap. 1 § försäkringsavtalslagen).

Yrkande 7

Begagnade Bildelar har inte rätt till ytterligare ersättning för avbrottsskadan. Om tingsrätten finner att ytterligare ersättning ska utgå, ska inte total ersättning överstiga 1 709 000 kr. Det bestrids att Begagnade Bildelar lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa Ålands betalningsskyldighet den 8 juli 2022. Någon rätt ränta från den 8 augusti 2022 föreligger alltså inte (jfr 7 kap. 1 § försäkringsavtalslagen).

Yrkande 8

Det bestrids att Begagnade Bildelar lagt fram den utredning som skäligen kan begäras för att fastställa Ålands betalningsskyldighet den 27 oktober 2021. Någon rätt till ränta från den 27 november 2021 föreligger alltså inte (jfr 7 kap. 1 § försäkringsavtalslagen).

Det finns ingen rätt att få dröjsmålsränta på dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen. Eftersom Begagnade Bildelars yrkade kapitalbelopp utgörs av ränta kan inte ytterligare ränta utgå efter den tid som Ålands ostridigt betalat försäkringsersättningen för räddnings- och röjningskostnader.

UTVECKLING AV TALAN

Begagnade Bildelar

Yrkande 1

Fastighetsägarna äger ladan och boningshuset på Fastigheten, övriga byggnader ägs av Begagnade Bildelar. Bolagets försäkring hos Ålands tecknades som en gruppförsäkring i juni 2010. I samband med tecknandet av försäkringen ingick Fastighetsägarna och Begagnade Bildelar ett avtal om att bolaget skulle ansvara för att samtliga byggnader på Fastigheten försäkrades.

Avtalet tillkom efter diskussion med Begagnade Bildelars försäkringsmäklare Direct Finansiella Tjänster och Försäkringar AB, senare Söderberg & Partners.

Ålands fick se avtalet i original både den 4 oktober 2021 och den 23 november 2021. Sedan Ålands krävt analys hos NFC skulle Roger Adolfsson köra ner till NFC och personliga överlämna avtalet. Avtalet låg i ett kuvert i bilens baksäte. Han övernattade i Linköping och på morgonen upptäckte han att kuvertet var borta. Troligen föll det ur bilen i samband med att han stannade på en bensinstation dagen innan och då tog ut sin rock som låg i baksätet ovanpå kuvertet. Begagnade Bildelar meddelade Ålands att originalet försvunnit den 3 mars 2022. Originalavtalet har inte kunnat skickas på den äkthetsanalys som Ålands ansett nödvändig. Avtalet gällde vid brandtillfället och den brunna ladan omfattas därmed av Begagnade Bildelars försäkring i Ålands.

Den 30 september 2021 skickades en handling, daterad den 13 april 2010, till Ålands under rubrik ”Ursprunglig försäkringsanmälan”. Denna handling var utkast till förnyelse hos dåvarande försäkringsgivare, Östgöta Brandstodsbolag/Länsförsäkringar. Utkasten innehöll felaktigheter som skulle komma att rättas till i försäkringen hos Ålands. I handlingen har ”Försäkrad verksamhet” i flera fall angetts som ”Fastighetsinnehav” och endast i ett fall har det korrekt antecknats ”Bilskrotning/handel med begagnade bilar”. Begagnade Bildelar har i två utkast felaktigt antecknats som fastighetsägare. Alla de i målet aktuella byggnaderna omfattades i olika utkast.

Den försäkring som inte förnyades hos Östgöta Brandstodsbolag/Länsförsäkringar upphörde den 31 maj 2010. I samband med tecknandet av försäkringen hos Ålands, med börjedag den 1 juni 2010, gjordes justeringar så att försäkringen speglade verkligheten. Rätt försäkrad verksamhet angavs – Bildemontering. Begagnade Bildelar ägde alla byggnader utom bostadshuset och ladan och antecknades som försäkringstagare.

Bostadshuset och ladan, liksom Fastigheten, omfattades av försäkringen genom avtalet om försäkringsplikt för Begagnade Bildelar.

Försäkringen i Ålands var upphandlad av Sveriges Bilskrotare Riksförbund via Direct Försäkringsmäklare. Det var således en branschförsäkring som Monica och Roger Adolfsson samt Begagnade Bildelar beslöt att ansluta sig till. Mäklaren hos Direct Försäkringsmäklare utformade de första försäkringsbrev.

Försäkringsmedlaren utformade försäkringen hos Ålands med utkasten beskrivna ovan som underlag. I samband med att försäkringsförmedlaren uppmärksammade det blandade ägandet på Fastigheten uppmanade försäkringsförmedlaren Begagnade Bildelar att i avtal reglera försäkringsplikten. Enligt Ålands kunde endast en antecknas som försäkringstagare på försäkringsbrevet. Begagnade Bildelar drev verksamhet på Fastigheten och ägde samtliga byggnader utom ladan och bostadshuset varför det var naturligt att Begagnade Bildelar var försäkringstagare medan Fastighetsägarna fick försäkringsskydd genom avtalet.

Yrkande 2

Den 14 april 2023 meddelade Ålands skadeprövningsgrupp sitt överprövningsbeslut innebärande att ”byggloven och övrig inlämnad dokumentation visade på att BBD mest troligt är ägare till vissa av byggnaderna och att de således kan ersättas från försäkringen. Handlingarna har överlämnats till Skadekonsult för att de ska reglera skadan.” Ålands vägrade i samma meddelande att förlänga tvåårsfristen.

Skadekonsult meddelade den 11 maj 2023, det vill säga tre veckor efter återställandefristen löpt ut, att viss ersättning kunde lämnas.

Ålands långsamma handläggning har bestått av att det första beslutet fattades cirka ett år och sju månader efter skadetillfället och att omprövningsbeslutet fattades cirka en vecka innan det att den föreskrivna återställandetiden skulle löpt ut. Omprövningsbeslutet att betala viss ersättning delgavs Begagnade Bildelar tre veckor efter fristen för återställande löpt ut. Ålands har därefter vägrat förlänga den föreskrivna tiden för återställande och processen kommer att dra ut ytterligare på tiden då tvisten hamnat i domstol. Ålands vägran att förlänga den föreskrivna tiden meddelades Begagnade Bildelar via mejl den 14 april 2023. Begagnade Bildelar har inte försenat processen, utan har bistått med all nödvändig utredning ända sedan maj/juni 2021.

Försäkringsvillkoret är av standardtyp och ensidigt författat av Ålands. Det var inte möjligt att vid avtalets ingående förutse att Ålands så flagrant skulle bortse från både villkoret och god försäkringssed vid sin skadereglering. Det saknades därför anledning att begära justering av försäkringsvillkoret. En sådan begäran hade med all säkerhet inte heller accepterats av Ålands.

Yrkande 3

Den utgivna ersättningen som avses i yrkande 3 uppgår till 6 013 025 kr.

Begagnade Bildelar meddelade Ålands omedelbart efter skadans inträffande den 20 april 2021 att bolaget ville återuppföra de nedbrunna byggnaderna. Ålands inhämtade i maj/juni 2021 bygglovshandlingar från kommunen av vilka det framgick att Begagnade Bildelar sökt bygglov. Begagnade Bildelar överlämnade allt övrigt material, bland annat ritningar, som Ålands ansåg sig behöva för skaderegleringen. Telefonsamtal och sammanträden förekom fortlöpande mellan parterna där Begagnade Bildelar redogjorde för allt som Ålands ansåg sig behöva veta. Redan i maj/juni 2021, eller i vart fall tidigt under hösten 2021, var det därför klarlagt att Begagnade Bildelar var ägare till alla brunna byggnader utom ladan samt att Fastigheten ägdes av Fastighetsägarna. När Ålands, tre veckor efter det att den i försäkringsvillkoret

angivna tvåårsfristen för återuppförande löpt ut, meddelade att alla byggnader utom ladan kunde ersättas skedde det på samma underlag som Ålands haft tillgång till sedan maj/juni 2021, eller i vart fall sedan tidigt under hösten 2021.

Det försäkringsvillkor som är tillämpligt i målet är Ålands villkor SVKF:2. Ålands använde sig emellertid av fel försäkringsvillkor under handläggningen under tiden från skadeanmälan den 21 april 2021 fram till den 17 februari 2023, SVFF 2. Detta villkor är en fastighetsförsäkring som av oklar anledning åsatts försäkringen – Begagnade Bildelar ägde ingen fastighet.

Skillnaden mellan dessa två försäkringsvillkor är, såvitt nu är av intresse, att egendomsförsäkringen i SVFF:2 gäller för *”försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad fastighet”* samt för *”annan ägare av försäkrad egendom”* om försäkringstagaren i skriftligt avtal med ägaren *”åtagit sig att försäkra egendomen”*.

Egendomsförsäkringen i SVKF:2 gäller för *”försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad egendom”* samt för *”annan ägare av försäkrad egendom om försäkringstagaren är ersättningsskyldig för eller i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen”*.

Eftersom Begagnade Bildelar inte ägde Fastigheten men väl de byggnader, utom ladan, som omfattades av försäkringen var skillnaden i de två villkorens omfattning av avgörande betydelse för skaderegleringen. Om enbart SVFF:2 hade varit tillämplig hade Begagnade Bildelar inte haft rätt till försäkring överhuvudtaget – det hade förutsatt att det fanns en annan ägare till de byggnader som Begagnade Bildelar påstod sig äga vilket det inte gjorde.

Ålands hade redan i maj/juni 2021 tillgång till såväl underlag för vilka som ägde Fastigheten, som relevant underlag för ägarbilden för de nedbrunna

byggnaderna. Trots detta använde sig inte Ålands av rätt försäkringsvillkor, SVKF:2, som möjliggjorde ersättning till Begagnade Bildelar.

I mejl den 4 januari 2022 anförde Ålands att de byggnader som skadades av branden var fastighetstillbehör och eftersom Begagnade Bildelar inte var ägare av egendomen kunde ingen ersättning utgå. Den inställningen grundades således inte på att Begagnade Bildelar inte ägde fastigheten utan på att Begagnade Bildelar påstods inte vara ägare till av de försäkrade byggdelarna. Ålands hade vid tidpunkten för mejlet den 4 januari 2022 uppfattningen att SVFF:2 skulle tillämpas. Den inställningen var märklig eftersom Begagnade Bildelar hade en försäkring där den försäkrade verksamheten angavs som ”Bilmontering”. Av Avtalet framgår att Begagnade Bildelar skulle teckna försäkring för fastigheten och samtliga byggnader på fastigheten. Det var känt för Ålands genom inhämtat underlag att Begagnade Bildelar sökt bygglov för och uppfört samtliga byggnader utom ladan. Att mot den bakgrunden åberopat ett försäkringsvillkor som, om Ålands inställning varit korrekt, hade inneburit att den tecknade försäkringen varit värdelös för Begagnade Bildelar vid egendomsskada är anmärkningsvärt, särskilt som det fanns ett åsatt villkor som skyddade Begagnade Bildelar.

Försäkringsvillkorets definition av återanskaffningsvärdet är ett angivande av återställandekostnad. Eftersom värderingsregeln i villkorets punkt 10.1.1 3 st. är kopplad till skadetillfället är också ”vid viss tidpunkt” kopplat till denna tidpunkt. Begagnade Bildelar inhämtade två kostnadsräkningar från Stångebro Bygg AB för återuppbyggnad. Begagnade Bildelar inhämtade även offert från Östgöta-Byggen. Ålands har tagit del av dessa. Den andra kostnadsberäkningen från Stångebro Bygg AB angav kostnaden till 42 188 000 kr exklusive moms. Det kan antas att kostnaden per idag är väsentligt högre. Begagnade Bildelar har kommunicerat de första två beräkningarna till Ålands den 9 juni 2021 respektive den 8 oktober 2021. Fördyrningen enligt den tredje kostnadsberäkningen har diskuterats mellan parterna.

Yrkande 4

Ålands försumliga handläggning har omöjliggjort återställande av de brunna byggnaderna och återupptagandet av verksamheten och därmed orsakat Begagnade Bildelar inkomstförlust. Begagnade Bildelar har enligt försäkringsavtalet rätt till avbrottsersättning för förlorat täckningsbidrag under 12 månader från skadedagen. Om Ålands hade medgett försäkringsfall i maj/juni 2021, eller i vart fall tidigt under hösten 2021, hade återuppförandet av de brunna byggnaderna och återupptagandet av verksamheten kunnat ske inom två år från skadedagen. Avbrottsskadan hade i så fall inskränkt sig till två år varav ett år kunde ersättas från försäkringen. Eftersom återuppförande inte kunnat ske fortsätter inkomstförlusten att löpa från den 20 april 2023 då verksamheten hade kunnat återupptas om Ålands inte hade varit i dröjsmål.

Yrkande 5

Dröjsmålet i Ålands handläggning har lett till att Begagnade Bildelar saknat möjlighet att återuppta verksamheten på skadeplatsen och därmed har bolagets tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet enligt Bilskrotsförordningen (2007:186) upphävts. Begagnade Bildelar behöver ansöka om ett nytt tillstånd och kommer därmed drabbas av merkostnader för upprättande av miljöutredning, lokaliseringsutredning med ritningar, bygglov och situationsplan, förteckning över råvaror och kemiska produkter, avfallsutredning, vattenutredning med ritningar över spill- och dagvatten samt redovisning över hur de allmänna hänsynsreglerna iakttas. De kostnader som anges i yrkande 5 kommer uppstå när anläggningen återuppförs och tas i bruk.

Yrkande 6

Eftersom det var vanligt att inventarier och varor flyttades mellan Begagnade Bildelars anläggningar i Norrköping och Linköping på en daglig basis har försäkringen i Ålands gällande ersättning för varulager/inventarier beskrivits som flytande.

Överenskommelsen om att en proportionerlig fördelning av försäkringsbeloppet skulle ske mellan försäkringsställena träffades i telefonsamtal mellan Mårten Adolfson, från Begagnade Bildelar, och Magnus Leste, Ålands skadekonsult, den 31 maj 2021. Hur fördelningen skulle ske framgår av underlag som översänts till Ålands. Ålands har fått mycket detaljerade uppgifter om hur fördelningen av lagret såg ut vid försäkringens tecknande och vid skadetillfället samt vilka delar som flyttats från Linköping till Norrköping.

Yrkande 7

Ålands har inte redovisat hur bolaget kommit fram till att avbrottsskadan uppgår till 1 500 000 kr. Att Ålands inte har presenterat en avbrottsskadeberäkning strider mot skaderegleringsprinciper. En sådan beräkning borde ha funnits efter sommaren 2022 sedan Begagnade Bildelar gett in sin först beräkning. Begagnade Bildelar har låtit civilekonomen Mikael Möller (Utredaren) göra en utredning om vilken avbrottsskada som bolaget drabbats av. Till bemötande av Ålands synpunkter på utredningen anføres följande.

Försäkringen ersätter ”bortfall av täckningsbidrag i den försäkrade verksamheten”. Av detta följer att beräkningen av avbrottsskadan ska göras utifrån räkenskaper som inkluderar båda försäkringsställena. Begagnade Bildelar har under handläggningen försett allt bokföringsmaterial som Ålands efterfrågat. Utredaren har i sitt andra utlåtande redogjort för hur fördelningen 60/40 mellan Linköping och Norrköping har beräknats.

Begagnade Bildelar hade ökad försäljning varje vår förutom pandemiåret 2020, vilket beror på att råvara säljs under våren. Den påverkan som pandemin hade på Begagnade Bildelar gjorde att de sökte och beviljades stöd för det.

Den överlåtelse som Ålands hänför sig till avser en byggnad i Linköping, således inte till en byggnad på skadestället i Norrköping. Hyran har

överhuvudtaget inte med täckningsbidraget att göra. Hyreskostnader har inte påverkat avbrottskadeanspråket och ska heller inte göra det.

Yrkande 8

Begagnade Bildelar la den 27 oktober 2021 fram det underlag som skäligen kunde begäras för att fastställa Ålands betalningsskyldighet. Ålands betalade den 15 maj 2023 yrkat belopp med just detta underlag som betalningsunderlag. Underlaget, tre fakturor, uppfyllde således försäkringsvillkorets krav för att betalning skulle ske och Ålands har heller aldrig anmärkt på underlaget. Eftersom betalning skedde mer än en månad efter det att underlaget och kravet tillställdes Ålands var Ålands i dröjsmål med betalning till Begagnade Bildelar. Begagnade Bildelar har därmed rätt till dröjsmålsränta enligt försäkringsvillkorets punkt 11.9 sista stycket.

Ålands

Yrkande 1

Det finns ett flertal oklarheter avseende ägarförhållandena för ladan. Vid skadeanmälan påstod Begagnade Bildelar att bolaget ägde samtliga byggnader på Fastigheten.

Under skaderegleringen påtalade Ålands för Begagnade Bildelar att det framstod som att bolaget inte ägde de nedbrunna byggnaderna. Detta eftersom Fastigheten med byggnaderna ägdes av Monica och Roger Adolfsson och att försäkringen därför inte gällde. Begagnade Bildelar, genom Mårten Adolfsson, frågade då vad som skulle krävas för att försäkringen skulle omfatta byggnaderna. Ålands uppgav att Begagnade Bildelar måste ha åtagit sig i skrift att hålla byggnaderna försäkrade för att försäkringen ska omfatta byggnaderna. Begagnade Bildelar, genom Mårten Adolfsson, förklarade då att han skulle tillhandahålla ett sådant avtal. Därefter presenterades avtalet daterat den 1 maj 2010 för Ålands den 27 september 2021.

Ålands skadereglerare efterfrågade då att få se avtalet i original. Mårten Adolfsson tog med avtalet på ett möte den 4 oktober 2021, men vägrade att lämna över den påstådda originalhandlingen till Ålands skadereglerare. Efter att Ålands påtalat att Begagnade Bildelar hade en skyldighet enligt försäkringsavtalet att skicka över handlingen återkom Begagnade Bildelar med att ”de inte litade på posten”. Ålands upprepade sin begäran och förklarade att bolaget avsåg att skicka handlingen till NFC för analys av när handlingen var undertecknad. Efter att Ålands begärt detta, meddelade Begagnade Bildelar den 25 april 2022 att originalhandlingen, som upprättats i två exemplar och som Begagnade Bildelar är skyldigt att spara dokumentation om, försvunnit. Avtalet beskriver inte ägarförhållandena av byggnaderna på Fastigheten, vilket hade varit naturligt att ta med i avtalet.

Ungefär under samma tidsperiod, den 30 september 2021, skickade Begagnade Bildelar in sitt försäkringsbrev från den tidigare gällande försäkringen hos Östgöta Brandstodsbolag. Begagnade Bildelar skickade i samma handling med ett försäkringsbrev för Monica Adolfsson. Försäkringsbreven avser försäkringar för Begagnade Bildelar och Monica Adolfsson som börjar löpa den 1 juni 2010. I Begagnade Bildelars försäkring ingick en rad byggnader på bolagets verksamhetsställe i Linköping. Begagnade Bildelar försäkrade även en byggnad på verksamhetsstället i Norrköping. De i målet aktuella byggnaderna försäkrades dock inte. Av försäkringsbreven framgår att det i stället var Monica Adolfsson som försäkrade de i målet aktuella byggnaderna.

Begagnade Bildelar har inte kunnat lämna en tillfredsställande förklaring till varför Begagnade Bildelar i maj 2010 enligt uppgift åtog sig att försäkra ladan, när ladan kort därpå i stället försäkrades av fastighetsägaren Monica Adolfsson. Fastighetsägarna är företrädare för Begagnade Bildelar och har signerat avtalet daterat den 1 maj 2010.

Först i december 2021 lämnade Begagnade Bildelar in underlag på att bolaget möjligen kunde vara ägare till vissa av byggnaderna, som byggnader på ofri grund. I sammanhanget kan noteras att byggnaderna var feltaxerade.

Begagnade Bildelar har följaktligen lämnat flera motstridiga och tämligen oklara uppgifter om ägarförhållandena kring byggnaderna samt vem som haft att försäkra dessa. Begagnade Bildelar har under sådana förhållanden inte lyckats visa att de haft en skyldighet att försäkra den nedbrunna ladan.

Det som redogjorts för ovan ska även beaktas när tingsrätten prövar Begagnade Bildelars påstående om långsam skadereglering, både för vad gäller frågan om jämkning och skadeståndsskyldighet. De motstridiga och tämligen oklara uppgifterna bolaget lämnat har medfört att skaderegleringen blivit mer tidskrävande.

Yrkande 2

Handläggningstiden har berott på Begagnade Bildelars agerande. De motstridiga och tämligen oklara uppgifterna Begagnade Bildelar lämnat har medfört att skaderegleringen blivit mer tidskrävande. Med hänsyn till det omfattande och ostrukturerade underlag som Begagnade Bildelar lämnat in har tiden som det tagit att utreda ärendet varit fullt förklarlig.

Ett av syftena med villkoret är att ge Ålands möjlighet att överskåda sina ekonomiska åtaganden, vilket talar emot att det skulle vara skäligt att jämka villkoret.

Vid ingåendet av försäkringsavtalet företrädde Begagnade Bildelar av en försäkringsmäklare, dvs. av ett särskilt sakkunnigt ombud. Bolaget har därigenom kunnat tillvarata sina intressen och förutse vad begränsningen i rätten till ersättning för återställandekostnader innebär vilket talar emot att jämkning ska ske.

Yrkande 3–5

Av samma skäl som anförts avseende yrkande 2 bestrids det att Ålands varit i dröjsmål med skaderegleringen och agerat vårdslöst vid skaderegleringen. Begagnade Bildelar har inte lidit någon skada. Vidare har Begagnade Bildelar inte närmare angett vid vilken tidpunkt den påstådda skadan skulle ha inträffat eller vad skadan närmare skulle bestå i.

Begagnade Bildelar har försäkrat sin verksamhet mot vissa risker hos Ålands, t.ex. brandskador. I försäkringsavtalet anges vilken ersättning som ska utgå om riskerna realiseras. I den mån Begagnade Bildelar har haft rätt till försäkringsersättning så har denna betalats ut. Begagnade Bildelars olika skadeståndsanspråk innebär att Begagnade Bildelar vill ersättas för ytterligare moment än de som omfattas av försäkringsavtalet och utöver det som Begagnade Bildelar betalat försäkringspremien för. Någon sådan rätt till ersättning föreligger inte.

Yrkande 6

Ålands har betalat ut 1 300 000 kr för skadeposten varulager/inventarier, vilket är det maximala försäkringsbeloppet för försäkringsstället i Norrköping. För att ha rätt till ersättning krävs att Begagnade Bildelar kan styrka att bolaget haft inventarier från verksamheten i Linköping i Norrköping vid tiden för branden, se punkt 9.3 i försäkringsvillkoren för egendomsförsäkring. Begagnade Bildelar har inte presenterat någon bevisning för att så skulle vara fallet.

Begagnade Bildelar har i stället hänvisat till att det ska ske en proportionerlig fördelning mellan försäkringsställena mot bakgrund av en påstådd överenskommelse med Ålands skadereglerare. Begagnade Bildelar har dock inte presenterat något stöd för att en annan fördelning mellan försäkringsställena skulle göras än vad som framgår av försäkringsbrevet.

Yrkande 7

Begagnade Bildelar har inte styrkt sin skada. Begagnade Bildelar har ingen särredovisning för verksamheterna i Norrköping och Linköping och det har inte funnits någon löpande lagerredovisning. Begagnade Bildelars påstående om att fördelningen mellan verksamheterna varit ungefär 40/60 är inte underbyggt.

Begagnade Bildelar har uppgett att bolaget haft ökad försäljning varje vår förutom pandemiåret 2020, men av bolagets bevisning framgår det att försäljningen minskade mellan 2018 och 2019.

Utlåtandet från Möller Assurans innehåller följande brister. Utredaren har utgått från att fördelningen mellan verksamheterna varit ungefär 40/60, vilket det saknas underlag för. Det saknas vidare underlag för att Begagnade Bildelar inte kunde bygga upp ett lager av råvaror och reservdelar trots branden – bolaget hade ju ett annat verksamhetsställe som ju dessutom enligt Begagnade Bildelar stod för den större delen av verksamheten.

Utredaren har övervärderat den potentiella försäljningen eftersom slutsatserna bygger på premissen att den mycket större försäljningen i mars 2021 inte var en engångshändelse. Till stöd för detta har Utredaren hänvisat till tidigare försäljningssiffror, som alla förutom en rör mycket lägre belopp än försäljningssiffran för mars 2021. Den högre siffran är från i april 2018, vilken inte kan motivera att försäljningsintäkter motsvarande den extraordinära försäljningen i mars tre år senare skulle vara vanligt förekommande. Utredaren verkar inte ha beaktat att verksamheten under 2015–2017 hade en väsentligt lägre omsättning. Detta har bland annat relevans för bedömningen av covidpandemins påverkan samt vid bedömningen av om den större försäljningen i mars 2021 var en engångshändelse.

Utredaren har inte underbyggt sin slutsats om att covidpandemin påverkat Begagnade Bildelars verksamhet negativt och att resultatet för år 2020 och

2021 är missvisande. Ålands kan för närvarande inte vitsorda att Begagnade Bildelar sökt och beviljats stöd till följd av pandemin. Oaktat detta bestrider Ålands att detta skulle visa att verksamheten påverkats i den utsträckning som Begagnade Bildelar gjort gällande.

Utredaren har inte beaktat att det funnits kostnader under ansvarstiden som inte fanns under jämförelseperioden och inte varit sammanhängande med skadan.

Ålands har låtit Helena Östman, senior skadespecialist på JW Loss Adjusting, och Bo Jonsson, ekonomikonsult och f.d. auktoriserad revisor, göra en beräkning av avbrottsskadan. Helena Östman har beräknat avbrottsskadan till 971 680 kr. Bo Jonsson har beräknat avbrottsskadan till 1 709 000 kr. Båda har jämkat den exceptionella försäljningen i mars 2021. Avbrottsskadan uppgår i vart fall inte till ett belopp överstigande 1 709 000 kr.

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.